

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletne 15 Din,
— za inozemstvo letne 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne kran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani; cela stran 600
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

IV. LETO

Murska Sobota, 28. Julija 1935.

ŠTEV. 30

Pomen gasilstva.

Govor staroste mursko so-
boške gas. župe g. poslanca
Benko J. ob priliki gasilske
slave.

Kakor vsaka ustanova od našega
viteškega vojaštva navzdol, proslavlja
danes tudi gasilstvo po vsej državi
svoj gasilski praznik, kot spomin na
dan, ko je Nj. Vel. kralj podpisal za-
kon o organizaciji gasilstva.

Gasilstvo je organizacija za od-
krivanje in gašenje požarov. Toda ta
definicija je za današnje čase preozka.
Delo ognjegascsev se ne omejuje samo
na odbrano pred požarom, temveč nudi
pomoč ob vseh nezgodah in nevarno-
stih vsakdanjega življenja, prometa in
elementarnih nezgod vseh vrst, ki za-
vzemajo vse večjo vlogo pri gasilstvu
večjih mest. Iz tega sledi, da je ga-
silstvo organizacija, ki zasledi in brani
pred požarom, kakor tudi organizacija
za reševanje ljudi in njihovega imetja
ob splošnih nesrečah in nevarnostih.

Gasilske organizacije, pa bodi si
da so poklicne ali prostovoljne, sesto-
je iz discipliniranega moštva, ki je
oblečeno in pripravljeno za izvrševanje
svojih nalog in oskrbljeno s potreb-
nimi pripravami in opremo.

Prostovoljno gasilstvo je skupina
ljudi, ki so organizirani prostovoljno
z namenom, da pomagajo in branijo
ljudstvo in ljudsko imetje pred požarom
in pred vsemi drugimi elemen-
tarnimi nezgodami. V prostovoljnih
gasilskih organizacijah mora vladati
zavest o prostovoljni in brezplačni
pomoči bližnjemu v nesreči. Ta čed-
nost mora krasiti vsakega člana gasil-
ske organizacije. Na tej podlagi do-
brodelnosti se je ustvarilo posebno
stremljenje, ki se je po nekaterih de-
lih naše države, povzpelo do velike
višine. Po tem stremljenju je potrebno,
da je vsak član gasilske organizacije
prežet z veliko ljubeznijo do svojega
bližnjega. Tak član se ne sme žrtvo-
vati ne za slavo niti za korist, ampak
za to, ker čuti bratstvo in krščansko
ljubezen do trpečega ali po nesreči
oškodovanega. Vdano se mora žrtvo-
vati, da prizadetemu članu svoje druž-
be nudi pomoč brez plačila in hvale.
Delo v prostovoljnih gasilskih usta-
novah ne sme obstojati iz lepih in
praznih besed, ampak mora biti za-
snovano na stvarnem življenju vedno
vnetim in nesebičnem delovanju v
prid bližnjemu in domovini. Gasilstvo
mora dičiti odlična in krepka vojaška
disciplina, ki mora prihajati iz zavesti
vsakega posameznega člana, ker le
tedaj bo kos svojim nalogam.

Naše prostovoljno gasilstvo gradi
že dolgo let svojo današnjo veličastno
organizacijo. Iz čisto privatnih pobud
je uspelo, postaviti jo na to stopnjo,
na kateri se danes nahaja. Razvoj na-
šega gasilstva ni bil enak v vseh delih
naše kraljevine. Dočim so se v sever-
nih delih prostovoljna gasilska društva
razvijala, je ostali del naše zemlje, a
posebno predvojna kraljevina Srbija,
ki je osredotočila vse svoje moči za
narodno osvobodjenje, ter snovala te-
lovadne in strelske družine in druge
viteške borbene organizacije, v orga-
nizaciji gasilstva daleč za nami.

Prostovoljno gasilstvo je bilo
tedaj organizirano po župah, v po-
krajinske edinice in zveze, vendar ne
enotno, temveč vsaka po svojih dru-
štvenih pravilih

Ni čuda, da je pri tem gasilska
služba trpela na enotnosti. Polega tega
so se gasilci v teh posameznih zvezah
razlikovali glede poveljstva, krojev in
ostalega. Kljub temu se je danes vtr-
dila kot organizacija, ki je po številu
izvršujočih članov in po vrednosti svojih
priprav in opreme, prva v državi.

Predhodno so naše organizacije
obstojale le v mestih in trgih in prav
redko kje na podeželju. Toda po osvo-
bojenju zavzema naša organizacija,
posebno v severnih delih naše zemlje,
silen razmah. Nov čas in dobre zveze
so odkrile nova obzorja in široka
polja dela v vseh mogočih smereh.
Naša organizacija se je začela hitro
razvijati prav tako na vaseh kakor v
mestih in je pokazala že v začetku,
da bo v najbližnji bodočnosti postala
prav mogočen pokret in veliki gospo-
darski in družabni činitelj v obrambi
pred požarom in elementarnimi nesre-
čami, ki požirajo letno milijarde denarja
narodnega imetja. Vrhu tega bo ga-
silstvo brezdvomno izborna služilo
domovini tudi za primer vojne in sicer
kot odbrana za slučaj zračnega napada.

To, kar so naši najstarejši ga-
silci — učitelji našega udruženja —
zamišljali, se je danes izvršilo. Pri-

vatna pobuda je dolga leta ustvarjala,
nabavljala in organizirala tako, da
gasilstvo podano danes v številkah
iznenadi vsakega. Gasilska organizacija
šteje danes v naši državi 2450 čet.
V teh četah je organiziranih nad 70.000
izvršujočih članov, ki so enotno uni-
formirani in dobro opremljeni. Število
gasilskih domov presega 1000. Ravno
toliko je pomožnih članov in nad
6000 naraščaja. Prometna sredstva so
ogromna in predstavljajo vrednost
našega oboroženja nad 200 milijonov
dinarjev.

Tovariši! To so dejstva s kate-
rimi mora država in vsak poedinec
računati. Ko Vas vidim v strnjениh
vrstah pred seboj in si predstavljam
ono veliko maso gasilstva, ki danes
z nami praznuje našo slavo, mi je srce
v zanosu in navdaja me trdna volja
Vas nesebično voditi, oblikovati in
spodbujati do častnega samarijskega
dela z vso svojo sposobnostjo in
močjo tako, da bomo res vredni one
slave, ki nam po naravnih vidikih
pripada in ki jo je mogoče doseči le
z nesebičnim delom v prid bližnjega
in države.

Ob današnjem prazniku želim,
da Vam naša proslava ostane v trajno
lepem spominu in Vam gasilcem na-
ročam, da se brezpogojno ravnate v
društvenem življenju a prav posebno
pa v slučaju raznovrstnih nezgod, po
določilih našega zakona.

Naj ne bo v naših vrstah tova-
riša, ki bi omahoval, zlasti ne tedaj,
ko je potrebno bližnjemu nuditi pomoč.

Naročam Vam, da gojite med-
sebojno ljubezen, spoštovanje in
krepko podpirate drug drugega v raz-
nih neprilikah. Bodite vedno narodno
zavedni, kajti zakon nam nalaga, da
poleg gasilskih dolžnosti gojimo tudi
narodno in državnotvorno misel tako,
da bomo v vsakem pogledu vredni
sinovi naše lepe domovine Jugoslavije,
za katero so naši junaki prelili pote-
ke krvi. V tem Vas pozdravljam z
našim lepim pozdravom:

Pomozi Bog!

POLITIKA

Po dolgotrajnih debatah so
bile sledajič v Narodni skupščini
sprejete proračunske dvanajstine. Re-
zultat glasovanja je bil naslednji: 216
za, 1 proti. Poslanci skupščinske manj-
šine so pred glasovanjem zapustili
dvorano.

V Zagrebu so bile 20. in 21. t.
m. velike manifestacije prijateljev dr.
Mačka v čast njegovega goda in roj-
stnega dne. Pri tej priliki je prišlo do
incidentov med manifestanti in nekimi

nacionalisti. Okrog 12 oseb je bilo
pri tem lažje ranjenih. Proti voditeljem
in vsem hujskačem izgrediv, kakor
tudi proti osebam, ki so se udeležili
tepežov, je uvedena preiskava. V
Zagrebu vladata popoln red in mir.

Po vsej državi je bilo v zadnjem
času mnogo zborovanj in sestankov
vladnih in opozicionalnih strank.

Poslanci, ki niso hoteli ostati
pri Jevt.ću in se tudi ne pridružiti

vladi, so osnovali svoj klub, ki si je
nadel ime: „Jugoslovenski neodvisni
nacionalni klub“.

Notranji minister je razveljavil
svoječasni razpust Prosvetnih zvez v
Ljubljani in Mariboru. Zvezi in vsa
podrejena društva lahko zopet delujejo.

Abesinija skuša v Londonu do-
biti posojilo 2 milijonov funtov šter-
lingov, katero bi porabila v vojaške
svrhe.

Na južnem Irskem so še vedno
veliki nemiri. Irski revolucionarji se
branijo z orožjem v rokah napram
vladnim četam, ki jih hočejo ukrotiti.
Nemiri so zahtevali že mnogo mrtvih.

Preganjanje katoličanov v
Nemčiji zavzema vedno večji obseg.
Radi tega je prišlo do ostrih nasprot-
stev med vlado in Vatikanom. Poli-
cija vdira v cerkve, in skuša omogo-
čiti vsako zbiranje katoličanov.

Turška vlada je sklenila zgra-
diti nove utrdbe v Trakiji, da si tako
zavaruje evropske meje.

Po vrnitvi generala Kondilisa
iz tujine, so se izvršile večje spre-
membe v grški vladi. Iz vlade so iz-
ločili ministre, ki so proti obnovi
monarhije.

Plebiscit, v katerem se bo gr-
ško ljudstvo izreklo za ali proti mo-
narhiji, se bo vršil verjetno že mese-
ca avgusta.

Grški kralj, ki živi v Londonu,
je baje že pripravljen za odhod v
domovino. Politični krogi računajo,
da bo prebivalstvo v veliki večini
glasovalo za kralja.

Mussolini se je izrazil, da Ita-
lija ne bo pristala na to, da bi neke
evropske sile preprečile njene namere
v Abesiniji, čeprav bi mogle zaradi
tega nastati v Evropi politične krize.
Izrazil je mnenje, da v bodočih treh
letih v Evropi ne bo prišlo do vojne.

Usodno noč po avtomobilski
nesreči, ki je stala življenje kancler-
jeve žene in kjer je tudi dr. Schusch-
nigg sam le čudežno ostal pri življenju,
je Heimwehr pripravil državni udar,
ki bi vrgel na neomejeno oblast njih
gibanje. Takojšnja vrnitev je lahko
ranjenega kancelarja na Dunaj, ki je
tako prevzel zopet vso oblast, je pre-
prečil njih nakane.

Mnogo Arabcev se je prijavilo,
da hočejo pomagati Abesincem v slu-
čaju vojne z Italijo.

Grof Bethlen, bivši madžarski
ministrski predsednik, se pripravlja za
potovanje v Belgijo, kjer se bo baje
sestal z bivšim habsburškim prestolo-
naslednikom Otonom.

Volilni zakon.

V najkrajšem času bo vlada sestavila predlog novega volilnega zakona, za katerega vlada povsod največje zanimanje. Vlada bo najprvo proučila splošno razpoloženje v državi ter na podlagi tega sestavila načrt in ga predložila v proučitev Narodni skupščini in senatu. Prav gotovo bo novi zakon predvideval tajno glasovanje. Glavno vprašanje v katerem še ni odločitve je, ali naj ostanejo vsedržavne kandidatne liste, tako da ne bo mogoče sestavljati kandidatnih list za posamezne pokrajine. V tem primeru bo še nadalje ostala v veljavi določba sedanjega volilnega reda, da morajo biti postavljeni kandidati v večini banovin, odnosno večini vseh srezov v državi.

Naša žitna letina.

Žetev pšenice je v naši državi v polnem teku. V strokovnih krogih se ceni, da bo znašal pridelek okrog 20 milijonov metrskih stotov, dočim je lani znašal 186 milijona metrskih stotov. To pomeni, da bomo imeli srednjedobro letino (v dobrih letih smo pridelali tudi preko 26 milijonov metrskih stotov). Tudi kakovost bo srednja, vendar v nekaterih predelih tudi prav dobra. Po kritju domače potrebe nam bo od letošnjega pridelka ostalo za izvoz kakih 25.000 vagonov, od lanske letine pa nam je ostalo še kakih 5000 vagonov. Naša prva skrb je sedaj, kako odstraniti s trga ta višek, da ne bi nepovoljno vplival na formiranje cene za domači trg. Da prepreči spekulacijo, ki bi potisnila cene navzdol, je kraljevska vlada preko Prizada odredila cene novi pšenici med 107 do 126 Din za meterski stot, in to še preden se je pojavila nova pšenica na trgu. Te cene veljajo do 1. avgusta. Za avgust, september in oktober pa so določene višje cene. Seveda bo mogoče te cene držati le tedaj, če bo Prizad odkupil vsako od kmetov ponudeno količino in prevzelo blago tudi takoj plačal. V nasprotnem primeru bo moral kmet prodati pšenico tudi po nižji ceni, če bo ponudba prevelika. Med svetov-

nimi cenami in gori določeni cenami Prizada obstoji sedaj precejšnja razlika, namreč 37 do 56 Din pri metrskem stotu.

Plasiranje viška v inozemstvu letos, kakor je podoba, ne bo lahko. Poleg konkurence prekomorskih držav bo največja zapreka kontingentiranje uvoza v pasivnih državah in naraščanje lastne produkcije v pasivnih državah. Tudi Romunska bo letos imela poleg Madžarske prav znatne količine za izvoz. Avstrija bo letos komaj prišla v poštev, ker stavlja nesprejemljive pogoje za uvoz naše pšenice v okviru ugodnostnega kontingenta 5000 vagonov in mora poleg tega od Madžarske prevzeti znatne količine. Po sporazumu s Českoslovaško bo menda obstajala možnost, da v to državo izvozimo po najvišjih paritetnih cenah na svetovnem trgu 10.000 vagonov. Kako pa je trenutno še slika nejasna, nam pričajo najnovejša poročila iz Českoslovaške, ki pravijo, da je tam še pred 14 dnevi kazalo, da bo letina prav dobra. Zaradi trajne suše pa so se medtem izgledi hudo poslabšali in se vidijo povsod docela izsušena polja. Izgledi za izvoz v Českoslovaško bodo toraj ugodnejši, kakor je prvotno kazalo.

Sestava davčnih odborov.

Deputacija zastopnikov obrtnikov je pred dnevi posetila predsednika vlade in finančnega ministra ter dobila zagotovilo, da se bo določba v finančnem zakonu, ki se nanaša na sestavo davčnih odborov, omilila in ustregla izraženim željam gospodarskih krogov. V bodoče bodo davčni odbori sestavljeni tako, da bo dva člana imenovala pristojna zbornica odnosno gospodarsko združenje, predsednika bo imenovala državna oblast, od ostalih dveh članov, ki jih imenuje davčna uprava, pa mora biti eden brezpogojno iz vrst davkoplačevalcev, ki plačujejo pridobnino. Na ta način se bo izpolnila največja zahteva gospodarskih krogov, da v davčnih odborih ne sme imeti večino davčna uprava.

Koncert trboveljskih slavčkov v M. Soboti.

V soboto, dne 3. avgusta se nam pripravlja izreden umetniški užitek — obisk trboveljskih slavčkov. Ta mladinski zbor ni samo najboljši v naši državi, ampak je odnesel prvenstvo celo na Dunaju, Pragi, Brnu itd. Zbor trboveljskih slavčkov že dolgo ne gledamo več kot navaden zbor, temveč kot zrel umetniški korpus. Njegov zborovodja g. učitelj Avgust Šuligoj je najboljši dirigent mladinskih zborov in vodi ta zbor od vsega začetka pa do danes. Ta zbor ni samo velikega umetniškega pomena, ampak tudi socialnega. S čistim dobičkom zbora se ubogi trboveljski otroci oblačijo in obuvajo, v počitnicah gredo navadno na morje. (Slednje jim letos ni uspelo, ker zbor ni koncertiral radi smrti kralja Aleksandra).

V dokaz odličnosti zbora in njegovega ustvaritelja naj citiramo nekaj kritik svetovnik kritikov.

Dunaj, B. Kolar. Za svoj vzor je vzel Šuligoj zbor v Pragi, katerega je s svojimi pevci nadkrill. Trbov. slavček je najboljši mladinski zbor, katerega sem kedaj slišal. Niti Wiener Sängerknaben se ne morejo s tem zborom meriti.

Olomunc. Prof. Ambros. V zadnjem času so prišli k nam trije mladinski zbori: Rdeči križ iz Pariza, Sängerknaben iz Dunaja in Trboveljski slavček. Brez premišljanja moramo priznati jugoslovenskim pevcem prvenstvo. Pojejo z neomejeno sigurnostjo, da morajo vsakega poslušalca osupniti. Razlikujejo se od drugih, ker ima zbor sugestivno poezijo in čut.

Praga, Česko slovo. Koncert Trboveljskih slavčkov je bil umetniški doživljaj. Nihče izmed množice, ki je napolnila Smetanovo dvorano, ni pričakoval tako visoko umetniško stopnjo. Pesenečena dvorana ni štedila z aplavzom, ki se je spremenil v burne ovacije.

Praga, Lidove Listi. Pojejo iz srca in njihova pesem gre k srcu.

Narodni ozvobozeni, Praga. Nad tehničnim stupnjam zbora stoji moč i ozbiljnost doživljaja kojega pevaju, apsolutan sluh i smisao za zvuk. To je umjetnička zrelost, koja čovjeka direktno osupne. Iz reprodukcije i

programa razvidno je, da je zborova največja prednost stroga, čista umjetnost i bez traženja vanjskih efekata doseže virtouzan uspjeh.

Brno, Moravske Novice. Njihovo petje ne deluje samo z umetniško točnostjo, temveč z naravno enostavnostjo. Prava umetnost je skromna in njihovo petje gre iz srca v srce.

Dunaj, Reichspost. Mali umetniki naj poneso v domovino vest, da so tudi na Dunaju — v tem tradicionalnem muzikalnem centru dosegli popolno zmago in simpatijo vseh.

Dunaj, Wienerzeitung. Nad sigurnostjo teh malih umetnikov so bili poslušalci presenečeni in zdi se, da ti malčki sploh ne poznajo težkoč.

Teh kritik iz Dunaja, Prage, Brna, Zagreba, Beograda itd. je brez števila in vse so zboru enoglasno priznale sigurnost nastopa, popolno čistočv intonaciji, izredne glasove, jasno vokalizacijo, izvrstno dihalno tehniko, točnost v nastavku, interesantno interpretacijo in dinamiko.

Večina kritikov je soglasno priznala, da je zbor boljši od zbora „Wiener Sängerknaben“, zbora „Rdečega križa“ iz Pariza in drugih svetovnoznanih mladinskih zborov.

Veseli nas, da so se slavčki spomnili tudi nas in upamo, da se bo naša cenj. publika udeležila koncerta polnoštevilno. G. J.

Jubilejna dirka in jugosl. kasaši derby na Murškem polju.

Znano kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru, ki ima za razvoj in sloves konjereje na Murškem polju velike zasluge, slavi letos 60-letnico svojega obstoja. Zato pripravlja za 15. do 18. avgusta velike jubilejne dirke. Določila je dobilo najvišje priznanje s tem, da je Njeg. Vis. knez-namestnik Pavel blagovolil prevzeti pokroviteljstvo te redke prireditve. Program je obširen in pester. Za 15. avgusta so predvidene naslednje dirke: 1. Enovprezna dirka za 2 letne konje na 1400 m. 2. Enovprezna heat-voznja (dve zmagi v treh voznjah) za 4-12 letne konje na 1600 m. 3. Enovprezna dirka za 3-letne konje na 2000 m. 4. Dvovprezna dirka za 3-12 letne konje (vozijo žene in dekleta rejcev)

Jan M. Razpotje.

8 medlevala na blazinah in težko hropla.

„Zakaj me niste prej poklicali?“

Beseda je švistnila po zraku in oplazila Urha, da se je nalahno sključil in uprl oči v pod.

„Zdaj naj delam čudeže in naj vlečem žensko iz groba v katerem jo je že več kakor tu na zemlji...“

„Saj bi gospod doktor... saj bi...“

Urh je iskal besed, da bi mu vse povedal, da bi mu rekel, da ni on tega kriv, da se je le žena bala zdravnika, ker se ji je zdelo škoda denarja. Pa tudi on se ni prav spomnil, da bi poklical zdravnika. Vedno je bila tako čudna in sama in res ni prej opazil, da gre h kraju, kakor šele danes. Tako vsak za se živimo pri nas. Veselje obdržimo za se, pa žalost tudi, kaj bi z drugimi to delili

saj je brez koristi. Pa življenje samo nas je tako skovalo, da vsak pozna le svoj obraz, ki mu je kakor križ in amen v očenašu. Zato res nismo prej opazili, da ji ugašajo oči, še poklicala nas prav ni, kar zase je bila kakor bi ji bili tujci.

„Še danes jo pripeljite v bolnišnico. Mogoče ji z operacijo rešimo življenje!“

Zdravnik je že stal pri vratih in Urh še vedno ni našel pravih besed. Nerodno je le pokimal in kar oddahnil se je, ko so utihnil koraki na dvorišču in zahreščala vrata v plotu. Čudna tesnoba ga je obdala. Ujeditljiv vonj, ki ga je zapustil zdravnik v sobi ga je dušil in zdelo se mu je, da zdravnik še ni odšel, da preži kje v kotu in čaka le pravega trenutka, da nenadoma naskoči Urha in mu za-brusi v obraz: Ti si kriv...

In kakor se bi hotel znebiti težkega bremena, ki mu ga je vsiljeval zdravnik se je nenadoma sklonil nad ženo:

„Treza!... Treza!...“

Žena se ni zganila. Le v vekih je bil majhen trepet, obrvi so se za spoznanje uročile kakor v začudenju. (Ali se je le Urhu tako zdelo?) Njemu samemu so bile lastne besede nad vse začudene, tuje in prestrašene, saj jih je izkopal daleč v svoji notranjosti, kamor so jih zagreble leta in razmere ter zvalile na nje plaz skalovja. Pa je občutil, kakor bi se vsi njegovi dnevi, ki jih je preživel ob ženi spoprijeli v pest, ki ga je z vso silo butnila v obraz; da je bolešno in obupno zaječal:

„Treza... Treza...“

(Se bo nadaljevalo.)

na 2400 m. — 17. 8. bo v Ljutomeru premovanje konj, takrat se bo videl tu najlepši in najboljši plemenski material muropoljske konjereje. Dne 18. 8. je glavni dan proslave. Po sprejemu gostov pri jutranjih vlakih bo velika povorka na Cven, nato tam razstava premovanih konj, ob 12. uri skupen obed, nato uporabnostna preizkušnja ameriških kasačev v kmetiskem gospodarstvu in naslednje dirke: 1. Enovprežna dirka za 3 letne konje na 2200 m. 2. Jugoslovanski kasaški derby na progi 3300 m, ki bo se prvič vozil na ljutomerskem dirkališču (nagrade 10000, 3500, 2000, 1500, 1000 in 2000 Din posebej odgojitelju zmagovalca), ako je dotični zasebni gojitelj in jugoslovanski državljan. 3. Enovprežna vožnja s plemenskimi kobilami vseh starosti — vozijo kmetijski konjerejci, stari nad 55 let na 2000 m. 4. Jahalna dirka za konje ameriške pasme na 1600 m. 5. Enovprežna dirka za 4-12-letne konje, ki so v meetingu vsaj enkrat dirkali, na 2400 m. 6. Dvovprežna dirka za 3-12-letne konje na 2800 m. Vse dirke so odprte za konje, vzgojene v Jugoslavijo. Konjem kmetijske reje so dovoljeni popusti. Proga je podaljšana in na novo urejena. Prijave do 8. 8. na blag. Fr. Žitka v Ljutomeru. Interesenti zvedo podrobnosti pri Kolu. Polovična vožnja za 18. 8. je dovoljena.

Hornyphon...

Most na Petanjcih.

O tem smo že mnogokrat pisali in povdarjali veliko gospodarsko pridobitev, ki jo doprineše zgraditev mostu čez reko Muro na Petanjcih, nele za bližnje vasi in občine, marveč za vso Prekmurje in Slovenske Gorice, v kolikor je njihov promet usmerjen v naše kraje.

Prevoz vina iz Slovenskih Goric, kisle vode iz Radenc in Petanjc, stavbenega materiala, raznovrstnih poljskih pridelkov, avtomobilski promet z Mariborom in drugimi kraji Slovenskih Goric ter prav posebno kopičenje kmetijskih vozov onih kmetov, ki posedujejo to ali onstran reke Mure svojo zemljo, povzročajo ob brodu na Petanjcih veliko zagato in oviro rednemu prometu, ki ni v nobenem pogledu v skladu z današnjim prometnim časom.

Ne redko vidimo stati ob brodu kopališke goste tujih držav, ki z začudenjem opazujejo to prometno zagato in si seveda po svoje razlagajo skrb naših merodajnih oblasti za hiter in dober promet, na tako važni banovinski cesti.

Pogosto se pripetijo tudi slučajji, da se mora prevažanje z brodom, vsled deževnega vremena, popolnoma ustaviti. V tem primeru ostane zapadno Prekmurje po več dni popolnoma odrezano od ostalega sveta in se morajo vozovi, ki so bili namenjeni za Slovenske Gorice in obratno, in ki so do broda v tem času dospeli, vračati na svoje oddaljene domove ali pa več dni čakati na zopetni promet z brodom. To povzročajo izgubo časa in ne-

potrebno potrošnjo denarja, da ne govorimo o razpoloženju med prizadetimi interesenti.

Naše sosednje države Madžarska, Avstrija in Italija intenzivno ispopolnjujejo prometna sredstva ob državnih mejah in neumorno delujejo na tem, da je v obmejnih krajih promet čim bolj elastičen.

Ko vse to opazujemo, lahko opravičeno vprašamo, kje je vzrok, da se naši merodajni faktorji tako malo zanimajo za obmejno prebivalstvo in njegove nujne, vsakdanje potrebe. Še prav posebno se nam zdi opravičeno to vprašati, ker vemo, da se v centru države in banovin izvršujejo raznovrstna javna dela, ki niso daleč tako potrebna, kakor naprava mostu na Petanjcih. Prekmursko ljudstvo je vedno vestno izvrševalo svoje dolžnosti napram državi, zato sme zahtevati, da imajo tudi državne oblasti več smisla za njih potrebe.

Most na tem mestu naj se čimprej zgradi, da se s tem odstranijo prometne zmede ob brodu in da se oprosti voznike in pešce brodarine, ki ni primerna, zlasti ne na banovinskih cestah.

Poslano.*

Gospodu dr. Klaru banovinskemu zdravniku in poslancu v Dol. Lendavi.

Vaše „Poslano“ priobčeno v tedniku „Novine“ dne 21. julija 1935 vzamem na znanje, ter Vam sporočam, da Vam bodem dal priliko, da pred sodnijo dokažete iznesene obdolžitve. Vem, da Vas ščiti poslanska imuniteta, ali od kavalirja Vaše kvalitete pričakujem, da bo stopil pred sodnika ravno tako pogumno, kakor je pogumno napisal „Poslano“. Ako se pa skrijete za Vašo poslaniško imuniteto, potem pač veste g. dr. Klar kdo ste.

Odstavek v „Poslanem“ v katerem pišete o narodni zavednosti in zvestobi našega ljudstva, blagovolite dati debelo natiskati, položite v okvir ter obesite nad posteljo. To prečitajte vsaki dan, ko ležete in vstanete, da ne pozabite že pri prihodnjih volitvah na njegovo vsebino.

Na levi strani tega okvirja obesite tablico z Vašo firmo, katera je nosila madžarski napis, katerega ste dal prepleskati še le na splošen ukaz naših oblasti in na kateri je ta madžarski napis še danes delno viden. Na desni strani okvirja pa si prilepite na zid plakat sok. dr. Dol. Lendava, na katerem je debelo natiskano, da se vrši dne 7. julija v Dol. Lendavi razvitje sok. prapora, podarjenega od Njegovoga Veličanstva kralja Petra II., kateremu razvitju prisostvuje poseben kraljevi odposlanec.

Na ta plakat napišite lastnoročno, da ste na tej velevažni narodni prireditvi bila prisotna narodna poslanca iz sosednjega čakovskega in ljutomerskega sreza, ni pa bil navzoč zastopnik ljudstva Dol. Lendavskega sreza g. Klar Franc, banovinski zdravnik in poslanec.

Ker omenjate v Vašem poslanem tudi 1000 letno mučeništvo našega ljudstva, o katerem nisem imel pojma ne jaz in ne meni slični gospodeki pa sledeče:

Pod tujim jarmom je živel ves naš slovenski narod, eni pod Mažari,

drugi pod Nemci. Mi Primorci, pa smo se morali boriti še tudi proti Italjanom. Vsi smo bili robi, eni več, drugi manj; kateri del našega naroda je pa doprinesel večje žrtve v čast in slavo našega naroda pa prepuščam Vam v razmišljanje. Za svojo osebo vem, da sem kot skromen narodni delavec doprinesel svojo drobtinico v narodnem delu na Primorskem in tudi danes v Prekmurju.

Pri svojem delu se pa ne poslužujem ne belih glaze rokavic, la-

kastih čevljev in tudi francoski parfumov ne, temveč svojih žuljavih rok.

Kar se tiče mojega bogatstva, pridobljenega v 29 letni praksi, pa bodite uverjeni, da ne presega Vašega, skopičenega v par letni praksi. Jaz ne merim k „šenki“, Vi pa menda tudi ne dirate zobov v zabavo.

M. Sobota, 23. jul. 1935.

PERTOT K.
ovl. civ. geometer.

Za poslano odgovarjamo samo v smislu zakona. — Uredništvo.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Gasilska slava.** Kakor povsod v državi, je tudi tukajšnje gasilstvo imelo prejšnjo nedeljo svojo slavo. Že v zgodnjih jutranjih urah so se formirale čete požarnikov in z godbo na čelu odkorakale k božjim službam, ki so se darovale v rim. kat. in evang. cerkvi. Temu je sledil zbor gasilcev v drevoredu, kjer so se med tem zbrali zastopniki vojaških in civilnih oblasti ter društev, ki so s svojo prisotnostjo dvignili pomen praznik naših gasilcev. Prvi je povzel besedo starosta gas. župe g. poslanec Benko, ki je počastil spomin našega velikega kralja mučenika in h koncu še pozval vse navzoče, da zakličejo našemu mlademu kralju. Državna himna, ki jo je odigrale mestna godba, je dvignila svečanost trenutka. V lepih in vznešenih besedah je nato govoril o pomenu gasilske organizacije sreski podnačelnik g. Grabrijan, za njim pa je vse navzoče v imenu prebivalstva pozdravil g. župan Hartner, ki se je zbranim gasilcem zahvalil za dosežane človekoljubno delo. Lepo zasnovan govor o pomenu gas. organizacije je imel g. poslanec Benko, ki ga prinašamo v celoti na uvodnem mestu. Tajnik župe g. Čeh je nato govoril o zgodovini gasilstva. Vsi govorili so zapustili pri vseh navzočih najgloblji vtis. H koncu je župni starosta g. posl. Benko še prečital udarnostne brzojavke, ki so se poslane kabinetni pisarni, ministrstvu za telesno vzgojo, Vatrogasnemu savezu v Beogradu in Gasilski zajednici v Ljubljani. Efekten mimohod vseh gasilcev, je zaključil lepo proslavo, ki je ponovno dokazala discipliniranost gasilskih vrst in vso ljubezen številnih članov do svoje mogočne, človekoljubne organizacije.

Hornyphon...

— **Javno kopališče v Zdravstvenem domu** posluje redno vsako soboto kot doslej, neglede nato, da je odprto letno kopališče. Uprava.

— **Smrt.** Po kratki mučni bolezni je preminula v Starinovivasi, v 70. letu starosti, ga. Farkaš-eva, mati sodnika g. dr. Farkaša. K težki in nenadni izgubi g. dr. Farkašu in vsem prizadetim naše iskreno sožalje. Blagi ženi in materi: n. v. m. p.

— **Pri vseh radio popravilih** dobite do 15. avgusta znaten popust pri Nemeč J.

— **Osebnostna vest.** Izpit za tehničnega podporočnika v mornarici je med ostalimi položil tudi naš prekmurski rojak g. Duh Viktor, narednik-vodnik 3. stopnje iz M. Sobote. Čestitamo!

— **Darujte za rešilni avto!** 15 let je minulo odkar je bila ustanovljena podružnica, sedaj sreski odbor Rdečega križa v Murski Soboti. Po svojih skromnih močeh je človekoljubna ustanova storila mnogo na socialnem, higijenskem in tudi kultur-

nem polju. Prirejala je za siromašne sloje vsakoletne božične obdaritve, pošiljala je na morje siromašno in zdravilnega solnca potrebno mladino, lajšala je individualno gorje siromakom, podpirala je po nesrečni usodi ponižane in zatirane, aranžirala je predavanja in podučne filmske predstave, z eno besedo: podružnica, odnosno sreski odbor Rdečega križa si je širokogrudno prizadeval, se po možnosti uveljaviti v tukajšnjem siromasnem srezu. Davno občutena želja odbora je nabava rešilnega avtomobila. Ob najrazličnejših prilikah je društvo videlo, da bi tak avtomobil prinesel trpečim siromakom mnogo blagoslova. Koliko ljudi, zlasti otrok, umrje ali ostane pohabljenih, ker prizadeti svojci niso zmogli transportnih stroškov za prevoz bolnika ali ponesrečencev v bolnico, da bi bili deležni takojšnje zdravniške pomoči. Koliko lažje bi bilo zatirati razvoj nalezljivih bolezni, če bi se moglo takoj prve slučaje izolirati na infekcijskem oddelku v bolnici. Tako pa preprosti seljak zaupa v božjo pomoč, da bo bolnik bolezen srečno preстал, ter slučaja niti zdravniku, niti občini ne prijavljajo, ker se boji, da bodo narasli zanj nezmogljivi prevozniki stroški. Za rešilni avtomobil bi bilo torej v tukajšnji siromašni pokrajini in pri slabih železniških in avtobusnih komunikacijah zelo hvaležno polje. Premnogokrat se je v odboru in občnih zborih že razpravljalo o vprašanju nabave takega avtomobila. V nekako proslavo 15 letnice obstoja tukajšnjega društva Rdečega križa, si je odbor na seji z dne 17. maja 1935 vnovič stavil nalogo, da energično pokrene akcijo za nabavo rešilnega avtomobila. Sreski odbor si dovoljuje prositi za podporo, da bi bilo mogoče hvalevredno akcijo izvesti. Vsak tudi najmanjši dar bo hvaležno sprejet ter izkazan v časopisih.

Sreski sanitetni referent
Dr. Gregorc Albin
od 30. julija do 22. avgusta
ne ordinira.

— **Radio v vsako hišo!** Največji tovarni radioaparati HORNYPHON, ki je s svojimi aparati tudi pri nas dosegla velik sloves, se je posrečilo iznajti novo metodo preizkušnje, s katero se je kvaliteta aparatov dvignila za 100%. Pri novem tipu je izključen vsak defekt. S tem izumom se je tudi doseglo, da bo tovarna lahko povečala, ob istem delovnem času, produkcijo za 50%. Radi tega se bo tudi cena aparatov silno znižala in si bo lahko vsak nabavil cenen in selektiven HORNYPHON. — Več o tem še drugič!

Gornja Lendava:

— **Graditev ceste Kuzma—Gor. Lendava.** Z graditvijo omenjene ceste so že lani pričeli, a ko je nastopila zima, se je delo ustavilo. S pričetkom

